



ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

« 03 » август 2026 ел

№ 665

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
Башкарма комитетының “2025 - 2027 елларга Арча
муниципаль районының яшыләр сәясәтен үстерү”
муниципаль программасын раслау турында” 2024 елның 16
декабрәндәге 1021 номерлы карарына үзгәрешләр кертү
хақында**

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты
КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Башкарма комитетының “2025 - 2027 елларга Арча муниципаль районының яшыләр сәясәтен үстерү” муниципаль программасын раслау турында” 2024 елның 16 декабрәндәге 1021 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләрне кертәргә:

1.1. “2025 - 2027 елларга Арча муниципаль районының яшыләр сәясәтен үстерү” муниципаль программасын яңа редакциядә, кушымта нигезендә бәян итәргә.

2. Әлеге карарны “Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында” (<http://pravo.tatarstan.ru/>) бастырып чыгарырга һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында (<http://arsk.tatarstan.ru/>) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе урынбасарына йөкләргә.

Житәкче вазыйфаларын башкаручы



И.А.Галимуллин

Арча муниципаль районы
Башкарма комитеты карарына
кушымта
" 03.08. 2026 ел N 665

**“2025-2027 елларга Арча муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү”
муниципаль программасы**

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программа исеме	«2025 – 2027 елларга Арча муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» программасы (алга таба - Программа)
Программаның Заказчысы	Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы башкарма комитеты
Программаны эшләү өчен нигезләр	«2025-2027 елларга Арча муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» программасы «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрендәге 489 – ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында эшләнгән; - «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрендәге 1983XII номерлы Татарстан Республикасы Законы; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәте өлкәсендәге эшчәнлекне координацияләү турында» 2022 елның 9 августындагы 778 номерлы карары
Программаны эшләүче төп	Арча муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләрә, спорт һәм туризм бүлегә
Программаның максаты	Яшьләрнең социаль үсешенә идарә итү, районның конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалыннан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын күтәрү өчен жәмгыять һәм дәүләт мәнфәгатьләрендә яшьләрнең социаль аякка басуына һәм потенциалын үстерүгә социаль-икътисадый, оештыру, хокукий шартлар тудыру юлы белән

	оптималь шартлар тәмин итү
Программаның бурычлары	1. Арча муниципаль районында Татарстан Республикасы яшьләр сәясәтенәң норматив-хокукый базасын яраклаштыру; 2. Яшьләрнең үзешуын үстерү максатларында яшьләрнең инновацион һәм эшкуарлык эшчәнлеген координацияләү; 3. Яшьләрнең үз-үзен оештыруның төрле рәвешләрен стимуллаштыру; 4. Яшьләр арасында тискәре күренешләргә профилактикалау; 5. Яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау; 6. Яшьләргә гражданлык-патриотик тәрбия бирү; 7. Яшьләрдә гаилә һәм социаль кыйммәتلәр формалаштыру; 8. Яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнарны һәм оешмаларны фәнни - методик һәм мәгълүмати тәмин итүне камилләштерү; 9. Яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче оешмалар эшчәнлеген координацияләү; 10. Яшьләрнең үз-үзен оештыруның төрле рәвешләрен стимуллаштыру; 11. Яшьләрнең үз-үзен үстерүе өчен шартлар тудыру, сәләтле балаларны һәм яшьләрне ачыклау һәм аларга ярдәм итү, туризмны үстерүгә максатчан юнәлеш бирү.
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2025 - 2027 еллар
Программаны гамәлгә ашыруның төп этаплары исемлеге	Отдел по делам молодежи, спорту и туризму исполнительного комитета АМР, отдел экономики и финансов исполнительного комитета АМР, МУ «Управление культуры» исполнительного комитета АМР, МУ «Управление образования» исполнительного комитета АМР, КДН. АМР башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге, АМР башкарма комитетының икътисад һәм финанс бүлеге, АМР башкарма комитетының «Мәдәният идарәсе» МУ, АМР башкарма комитетының «Мәгариф идарәсе» МУ, БЭК

Программаны финанслау күлэмнәре	2025 – 4 541,2 мең сум; 2026 – 4 896,7 мең сум; 2027 – 5 176,7 мең сум. Программаны финанслау күлэмнәре фаразлау характерында һәм чираттагы финанс елына, чираттагы финанс елына һәм план чорына Арча муниципаль районы Советы карары нигезендә төгәлләштереләчәк
Озак максатчан программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре	- Гражданның иҗтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә җәлеп ителгән 14-30 яшьлек яшьләр санын 20 процентка кадәр арттыру; - Яшьләрнең гражданлык һәм патриотик дөнъяга карашын формалаштыру юлы белән яшьләрнең социаль һәм ижади активлыгын арттыру; - Яшьләрнең ирекле (волонтерлык) эшчәнлегенә активлыгын стимуллаштыру; - Яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче органнар һәм оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла торган талантлы яшьләргә ярдәм проектларында һәм программаларында катнашучы яшьләрнең өлешен яшьләрнең гомуми санында 25% ка кадәр арттыру; - Яшьләрдә кече һәм урта бизнес секторын үстерүгә юнәлдерелгән тормышта үз урынынны табуга омтылышлар формалаштыру; - Авыр тормыш хәлендә калган, яшьләр сәясәте һәм спорт учреждениеләрендә даими нигездә шөгыльләнүче балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр санының артуы; - Жәйге сәламәтләндерү ялының төрле формалары белән җәлеп ителгән балалар, яшүсмерләр һәм яшьләрнең сан ягыннан артуы; - Яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче гаиләгә, балаларга һәм яшьләргә социаль-психологик ярдәм учреждениеләре эшчәнлеген үстерү; - Яшүсмерләр һәм яшьләр арасында хокук бозулар һәм жинаятлыр санын киметү.

I. ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ ӨЛКӘСЕНӘ, ШУЛ ИСӘПТӘН ПРОГРАММА ХӘЛ ИТҮГӘ ЮНӘЛДЕРЕЛГӘН ПРОБЛЕМАЛАРГА ГОМУМИ ХАРАКТЕРИСТИКА

«2025-2027 елларга Арча муниципаль районының яшьләр сәясәтен үстерү» программасы «Россия Федерациясендә яшьләр сәясәте турында» 2020 елның 30 декабрендәге 489 – ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында; «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрендәге 198ХІІ номерлы Татарстан Республикасы законы белән; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәте өлкәсендәге эшчәнлекне координацияләү турында» 2022 елның 9 августындагы 778 номерлы карары белән эшләнгән.

Арча муниципаль районында дәүләт яшьләр сәясәте берничә стратегик мәсьәләгә керә һәм яшьләрнең социальләшүе һәм үз-үзен тормышка ашыруы өчен шартлар тудыруга, аларның потенциалын үстерүгә юнәлдерелгән чараларның үсеп килүче системасы булып тора; ул республика масштабындагы түбәндәге яшьләр учреждениеләреннән тәҗрибә һәм инновацион идеяләр үзләштерү юлы белән тормышка ашырыла: Яшьләр үзәкләре, жәмәгать тәртибен саклау буенча «Форпост» яшьләр (студентлар) формированиеләре үзәге, балалар һәм яшүсмерләрнең ялын һәм мәшгульлеген оештыру буенча «Жәй» республика үзәге, сәләтле балалар белән эшләү буенча «Йолдызлык» республика үзәге, яшьләр, инновацион һәм профилактик программалар республика үзәге. Шуңа күрә районда яшьләр юнәлешен үстерү өлкәсендә конструктив һәм алга таба хәрәкәт элгә яшьләр учреждениеләре белән тыгыз бәйләнештә булганда гына мөмкин.

Дәүләт һәм яшьләр мөнәсәбәтләрен җайга сала торган заманча хокукый база нигезендә дәүләт яшьләр сәясәтенен өстенлекләре билгеләнде. Ин эһәмиятлеләре булып саналалар: «Яшьләр һәм Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте турында» 1993 елның 19 октябрендәге 1983-ХІІ номерлы, «Торак шартларын яхшыртуда яш гайләләргә дәүләт ярдәме турында» 1999 елның 21 октябрендәге 2443 номерлы, «Татарстан Республикасы муниципаль районнарының һәм шәһәр округларының жирле үзидарә органнарына дәүләт яшьләр сәясәте өлкәсендә Татарстан Республикасының аерым дәүләт вәкаләтләрен бирү турында» 2006 елның 7 апрелдәге 29-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы законнары.

Тармакара өлкә буларак дәүләт яшьләр сәясәте үзәкләкләреннән чыгып, яшьләр проблемаларының бөтен спектры буенча ведомствоара координацияне ныгытуга көч куярга кирәк: Арча муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегә, беренче чиратта, сәламәтлек саклау, мәгариф, мәдәният, хезмәт һәм мәшгульлек, социаль яклау, эчке эшләр органнары һәм башкалар белән берлектә хәл итәргә тиешле социаль-тискәре күренешләренә

кисәтүгә, эшкә урнашуга, ял итүне оештыруга, профилактикалау һ. б..

2024 ел башына Арча муниципаль районында 50 166 кеше яши. Шулардан 14 яшьтән 35 яшькә кадәрге яшьләр – 14 611 кеше.

Муниципаль Яшьләр чараларында һәм конкурсларында катнашучыларның төп өлеше муниципалитетның мәгариф оешмаларында укучыларга, яшь укытучыларга, укучыларның ата-аналарына туры килә. Уртача алганда, муниципаль чараларда һәм акцияләрдә, шул исәптән хәрби-патриотик юнәлештә, агымдагы елда ике меңгә якын кеше катнашты.

Районның даими яшьләр активы - муниципаль спорт чараларында даими катнашкан 14 яшьтән 35 яшькә кадәрге яшьләр, волонтерлар хәрәкәтендә катнашучылар, форпостчылар, яшь гвардиячеләр һәм яшь армиячеләр.

Яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлеге мохтажларга шефлык итә, һәм, кирәк булганда, килеп туган проблемаларны хәл итүдә ярдәм итә.

Моннан тыш, ел саен «Жиңү көне», «Балаларны яклау көне», «Россия көне», Бөек Ватан сугышы башлануга багышланган «Хәтер шәме», «тормыш тамчысы» акциясе, «Бөтендөнья татар яшьләре форумы», «Тукай марафоннары», Студент яшьләр форумнары, хәйрия фестивальләре, «студент көне», «Физкультурачы көне», «Көчлеләр ярышы», «Велойөреш», «Итекле хоккей» мәдәни-спорт чарасы, «Яшьләр көне», ГТО фестивальләре, Татарстан һәм Арча районы беренчелекләре, «Милләт кроссы», Язгы һәм көзгә кыр эшләре чорында «Яшь комбайнчыларны хөрмәтләү», «Чаңгы роллерлары буенча чемпионат» «Арча-Уен», «Тукай SKI марафоны», боз сараенда Мәдәни-спорт чаралары, «Россия чаңгы юлы», «Кар волейболы», район башлыгы кубогына хоккей.

ЗАГС органы «Бердәм Россия» партиясе бүлекчәсе белән берлектә тантаналы рәвештә 14 яшькә житкән яшьләргә паспортлар тапшыра. Яшьләр РФ гражданыны хокуклары һәм бурычлары белән танышалар, патриотик тәрбия дәресе алалар.

Районда волонтерлык эшчәнлегә мәгариф учреждениеләре һәм мәдәният учреждениеләре базасында алып барыла. Арча районы мәктәпләрендә һәм мәрхәмәтлелек үзәгендә, 3 ссузда, Үзәк китапханәдә ирекле отрядлар эшли. Эш берничә юнәлеш буенча гамәлгә ашырыла: Жиңү волонтерлары; Чиста булачак; Библиоволонтерлар; мәдәният волонтерлары; Көмеш волонтерлар һәм вакыйгалы юнәлештәге волонтерлар.

ТР МТЗ һәм СЗ «Мәрхәмәтлек үзәге» КЦСОН ГАУСО базасында волонтерлар отряды эшли. Патриотик юнәлештәге чараларның күп өлеше аларның инициативасы һәм ярдәме белән үткәрелде. Болар-дан аллеясын, Истәлекле урыннарны һәм хәрби каберлекләрне төзекләндерү,obelisk территориясен жыештыру, шулай ук «Жиңү агачы» район акциясе, «Георгий тасмасы», «Үлемсез полк», «Хәтер шәме» акцияләре. Инвалидлар декадасы кысаларында өйдән чыга алмаган балаларга кунакка баралар. Аралашу әңгәмә, төрле уеннар, ижади минутлар рәвешендә уза.

Арча муниципаль районында 2007 елдан жәмәгәт тәртибен саклау буенча яшьләр формированиеләренең «ФОРПОСТ» үзәге эшли. Үзәк эшенең төп максаты - яшүсмерләрнең асоциаль тәртибен, наркоманияне, күзәтүчесезлекне

һәм хокук бозуларны кисәтү, югары культуралы, рухи әхлакый, спорт белән мавыгучы, инициативалы, мөстәкыйль, жәмгыятьтә үз урынын табарга сәләтле гражданның тәрбияләү. Бу максатка ирешү өчен Яшьләр белән физик, әхлакый, рухи һәм патриотик тәрбияне тәмин итүче төркемле һәм индивидуаль эш алып барыла.

Үзәктә барлығы 35 отряд исәпләнә. Шуларның 31е - мәктәп, 4е - студентлар. Гомуми саны - 430 кеше.

«Социаль тискәре күренешләргә профилактикалау» юнәлеше буенча «ФОРПОСТ» үзәге активистлары яшьләр арасында эчтәлекле ял итүне оештыруга, наркотикларга каршы акцияләр, районның авыл жирлекләре яшьләре белән очрашулар, наркоманияне, алкоголизмны, тәмәке тартуны профилактикалау максатында әңгәмәләр, анкеталар үткәрү кебек социаль тискәре күренешләргә профилактикалауга юнәлдерелгән чаралар үткәрә. Мондый чаралар: «Сәламәтлек көне», «Аек көн», «Наркотикларга юк», «Терроризмга һәм экстремизмга юк», «Патриотлар үстерәбез».

Яшүсмерләр арасында тискәре күренешләргә кисәтү кысаларында яшүсмерләр спорт секцияләренә (көрәш, баскетбол, волейбол, армрестлинг, футбол, бадминтон) йөри. Яшүсмерләр шулай ук массакүләм район мәдәни-массакүләм һәм спорт чараларын уздыруда катнашалар.

Арча районы мәктәпләре базасында хәрби-патриотик клублар эшли, аларда яшүсмерләр әхлакый, әхлакый-психологик һәм физик сыйфатлар, шулай ук булачак Ватанны саклаучыга, гражданинга, патриотка кирәкле махсус һөнәри белем һәм күнекмәләр алачак. Районда барлығы 15 ХПК исәпләнә:

1. «Г. Тукай исемендәге Ашытбаш УББМ» МБМУ базасында «Патриот» ХКП;
2. «Лесхоз УББМ» МБМУ базасында «Патриот» ХКП;
3. «С.З. Габдрахманова исемендәге Яңа Кенәр УББМ» МБМУ базасында «Гатаулла Салихов исемендәге» ХКП;
4. «Г. Тукай исемендәге Яңа Кырлай УББМ» МБМУ базасында «Ватан» ХКП;
5. «Шушмабаш УББМ» МБМУ базасында «Патриот» ХКП;
6. «Арчаның 6 номерлы УББМ» МБМУ базасында «Сакчы» ХКП
7. «Наласа УББМ» МБМУ базасында «Факел» ХКП
8. «Арчаның 2 номерлы УББМ» МБМУ базасында «Юнармия» ХКП
9. «Курса Почмак УББМ» МБМУ базасында «Ватан» ХКП
10. «Апаз УББМ» МБМУ базасында «Лидер» ХКП
11. «Арчаның 5 гимназиясе УББМ» МБМУ базасында «Патриот» ХКП
12. «Ежков исемендәге Арчаның 1 номерлы УББМ» МБМУ базасында «Ежковчылар» ХКП
13. «Утар Аты ТББМ» МБМУ базасында «Яшь патриот» ХКП
14. «Иске Чүриле УББМ» МБМУ базасында «Тайфун» ХКП
15. «Түбән Мәтәскә УББМ» МБМУ базасында «Патриот» ХКП

Шулай ук Арча Укучылар сарае каршында «Балалар оешмалары Советы – СДО» һәм «21 гасыр яшьләре» үз эшчәнлекләрен алып баралар.

Арча муниципаль районының яшьләр үзәге формалашу һәм эшчәнлеккә эзерләнү стадиясендә, аның эшчәнлегә түбәндәге юнәлешләр буенча планлаштырыла:

- Гражданлык-патриотик тәрбия бирү,
- Шәхеснең ижади үсеше,
- Белем бирү эшчәнлегә,
- Мәдәни-тарихи, туган якны өйрәнү тәрбиясе,
- Психология һәм гаиләгә ярдәм итү үзәге.

Арча муниципаль район Советы каршында яшьләрнең жәмгыятьнең сәяси тормышында катнашуына ярдәм итүче яшьләр парламенты эшли.

Хәрби хезмәткә чакырылуга кадәрге яшьләр белән эш давам итә. Ел саен район хәрби комиссариаты, магариф бүлегә белән берлектә хәрби хезмәткә чакырылучы яшьләр өчен укыту-кыр жыеннары үткәрелә, аларда физик эзерлек дәрәжәсе тикшерелә. «Ажаган» хәрби-спорт уены, спортның хәрби-гамәли төрләре буенча спартакиада үткәрелә.

Районда «Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе» республика ижтимагый оешмасының Арча бүлегә авыл яшьләрнең мәнфәгатьләрен һәм омтылышларын чагылдыра торган оештыру структурасы эшли. Һәр авыл жирлегендә лидер эшли. АМО ТО Советында 25 кеше. Авыл яшьләре белән жәйге чорда балалар һәм яшүсмерләрнең сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру буенча ишегалды чаралары үткәрелә. «Авыл кичләре» яшьләр очрашу кичәләрен оештыру. Фестивальләр һәм «КВН».

Еллар узган саен сәләтле һәм талантлы яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү һәм үстерү, конкурслар һәм фестивальләр оештыру системасы барлыкка килде. «Созвездие», «Алтын каләм», «Безнең заман» яшьләр фестивалләре традициягә әверелде. Сәнгать коллективларының үзешчән сәнгать смотрлары; нәфис уку осталары конкурслары; үзешчән рәссамнар һәм декоратив - гамәли сәнгать осталары күргәзмәләре. Ел саен яшь авыл хужалыгы һәм башка эшче һөнәрләре хезмәткәрләре арасында «Һөнәре буенча иң яхшы» конкурсы үткәрелә.

Ел саен район яшьләре «Россия яшьләре» АИС порталында теркәлү уза, бу форумнарда, семинарларда һәм сораштыруларда катнашу мөмкинлегә бирә. Бу районда дәүләт яшьләр сәясәтен үстерүгә ярдәм итә.

Безнең районда физик культураны һәм спортны пропагандалауга зур игътибар бирелә. «Арча» һәм «Арча Арена» спорткомплексларында, гомуми белем бирү учреждениеләрендә, предприятие һәм оешмаларда Сәламәтлек почмаклары, спорт тормышы турында күргәзмә стендлары бар, район предприятиеләре, оешмалары һәм учреждениеләре арасында спортның төрле төрләре буенча «Без сәламәт яшәү рәвеше яклы!» девизы астында спорт чаралары үткәрелә.

Балалар-яшүсмерләр спорт мәктәпләре яшүсмерләргә һәм яшьләргә массакүләм һәм яшьләр арасында популяр булган спорт төрләре белән шөгыльләнүгә җәлеп итү, сәламәт яшәү рәвеше культын формалаштыру буенча актив эш алып бара. Футбол, хоккей, өстәл теннисы, милли көрәш, волейбол, йөзү, тхэквондо, чаңгы спорты, баскетбол, армрестлинг һ. б. секцияләр эшли.

Кышкы каникул чорында сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау,

балалар һәм яшүсмерләргә эш белән тәмин итү максатларында һәм укудан буш вакытта хоккей, волейбол, мини-футбол, баскетбол буенча иптәшләргә очрашулар үткәрелә.

«Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлеге сайтында, шулай ук Яшьләр бүлегенә, яшьләр үзәгенә, «Форпост» үзәгенә, «Арча» спорт мәктәбенә, «Арча Арена», «Укучылар Сарае» социаль чөлгәләрендә яңалыклар тасмасы, яшьләр тормышыннан һәм үткән чаралар турында фото һәм видеоматериаллар урнаштырыла. Сайтларга 150-200 кеше керә.

«Физкультурниклар көненә» багышланган спорт бәйрәмен үткәргәндә иң яхшы спортчыларны һәм спорт хезмәткәрләрен хөрмәтләү традициягә әверелде. Ел саен мәдәният бүлгә һәм район волонтерлары белән берлектә сәламәт яшәү рәвешә файдасына акцияләр үткәрелә. Спорт хезмәткәрләре, спорт мастерлары һәм ветераннары ел саен балалар бакчаларында һәм гомуми белем бирү мәктәпләрендә Сәламәтлек дәресләре үткәрәләр.

«2025-2027 елларга Арча муниципаль районында яшьләр сәясәтен үстерү» максатчан муниципаль программасын гамәлгә ашыру муниципалитетта яшьләр белән эшләү традицияләрен давам итәчәк һәм район яшьләренә интеллектуаль, ижади һәм физик үсешә, талантлы яшьләргә иртә ачыклау һәм аларга ярдәм итү, аларның гражданлык һәм әхлакый тотрыклылыгын формалаштыру, эшчәнлекләре шулай ук рухи-әхлакый культура, яшьләргә уңай мәшгульгә һәм гражданлык активлыгы формалашуға ярдәм итә торган яшьләргә ижтимагый берләшмәләргә ярдәм итү өчен модернизацияләнгән шартлар тудырачак.

Алдагы елларда ирешелгән уңай нәтижәләргә карамастан, әлгә этапта яшьләргә социаль проблемаларына, яшь буын белән эшләү чараларын, формаларын, методларын билгеләүгә һәм озак вакытлы перспективаға игътибарны арттыру таләп ителә. Арча районы яшьләргә рухи, әхлакый һәм культурологик яктан үстерү өчен яшьләр сәясәте органнары куллана торган алымнарны яңадан карарга, төзәтәргә кирәк, әлгә Программа шуны күздә тотуда инде.

II. ПРОГРАММАНЫҢ ТӨП МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Программаның беренчел максаты-яшьләргә социаль үсешенә идарә итү, аларның ижади потенциалын районның конкурентлык сәләтен ныгытуда куллану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартлар тәмин итү. Яшь буынның потенциалын һәм эшкүарлык активлыгын инновацион үстерү юлы белән яшьләр үсешә өчен шартлар тудыруға ярдәм итәргә.

Яшьләр төркемнәргә ярдәм кысаларында яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләр, яшьләр ижтимагый оешмалары һәм аларның социаль проектлары өчен шартлар булдыру мөһим максат булып тора.

Әлгә бурычны хәл итү чараларының нәтижәләргә фестивальләр, конкурслар, олимпиадалар һәм ижтимагый яшьләр оешмалары колачлаган яшьләргә чагыштырма үлчәмә күрсәткечә, шулай ук яшьләр

инфраструктурасының үсеше һәм тотрыклы эшләве нигезендә бәяләнәчәк.

Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлегә түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

- социаль әһәмиятле проектлар һәм программалар конкурсына бирелгән гаризалар саны;

- талантлы яшьләргә ярдәм итүгә юнәлдерелгән конкурсларда катнашучы яшьләр саны;

- балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегендә катнашучы яшьләрнең гомуми санының артуы.

Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү һәм гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру өлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлегә талантлы яшьләргә ярдәм өлкәсендә башкарма хакимият органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган проектларга һәм программаларга жәлеп ителгән яшьләрнең, яшьләрнең гомуми санының өлешен арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

- яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау эшләре: өлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлегә яшьләр экстремизмын профилактикалау чараларына жәлеп ителгән яшьләр саны күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк;

- яшьләр арасында тискәре күренешләргә профилактикалау системасын үстерү һәм гамәлгә ашыру: өлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлегә социаль тискәре күренешләргә профилактикалауга юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләрнең колачлау күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк.;

- дөүләт яшьләр сәясәтен мәгълүмати, кадрлар һәм фәнни-методик яктан тәмин итү: өлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлегә түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк: дөүләт яшьләр сәясәте өлкәсендә эзерләнгән аналитик, методик эшләр саны.

III. ПРОГРАММАНЫҢ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТЕЛЭШЕ

Программаны 2025-2027 елларда Арча муниципаль районы бюджеты акчалары исәбеннән финанслауның гомуми күләме:

2025 – 4 541,2 мең сум;

2026 – 4 896,7 мең сум;

2027 – 5 176,7 мең сум.

Программаны финанслау күләмнәре фаразланган характерда булчак һәм чираттагы финанс елына һәм план чорына Арча муниципаль районы бюджеты турында Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Советы карары нигезендә төгәлләштереләчәк.

IV. ПРОГРАММАНЫ ГАМӘЛГӘ АШЫРУДАН

КӨТЕЛГӘН НӘТИЖӘЛӘР

Программаны гамәлгә ашыруның төп нәтижәсе икътисадый, социаль,

мэдэни өлкэлэрдэ конкурентлыкка сэлэтлэ хэм ихтыяж зур булган компетенциялэр жыелмасына ия булган Россиянең яшь буынын формалаштыру булачак.

Яшь буында Ватанга мэхэббэт, үз гражданлык бурычын хэм конституцион бурычларын жаваплы аңлау тәрбиялэү.

Гражданнарның балалар хэм яшьлэр ижтимагый берләшмэлэре эшчәнлегенэ жәлеп ителгән 14-30 яшьлек балалар, яшүсмерлэр хэм яшьлэр өлөшөн арттыру;

- Яшьлэрнең гражданлык хэм патриотик карашларын формалаштыру, аларның социаль хэм ижади активлыгын арттыру;

- Ирекле (волонтерлык) эшчәнлегенэ жәлеп ителгән яшьлэр санын арттыру;

- Яшьлэр саясәте өлкәсендэ эшлэүче органнар хэм оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла торган талантлы яшьлэргә ярдәм проектларында хэм программаларында катнашучы яшьлэрнең өлөшөн яшьлэрнең гомуми санында 25% ка кадәр арттыру;

- Хокук бозулар хэм жинаятълэр кылган балигъ булмаганнар өлөшө киметү;

- Яшь эшмәкәрлэрнең өлөшөн арттыру;

- Авыр тормыш хәлендэ калган, яшьлэр саясәте хэм спорт учреждениеләрендэ даими нигездэ шөгыйльләнүче балалар, яшүсмерлэр хэм яшьлэр өлөшөн арттыру;

- Яшьлэр саясәте учреждениеләренэ даими нигездэ йөрүче яшьлэр санының артуы;

- Жәйге сәламәтләндерү ялының төрлө формаларында эшлэүче балалар, яшүсмерлэр хэм яшьлэр өлөшөн 30% ка кадәр арттыру ;

- Яшьлэр саясәте өлкәсендэ эшлэүче яшьлэргә социаль ярдәм учреждениеләре эшчәнлеген көчәйтү.

2025 – 2027 елларга ДМП финанс тәэмин ителеше

	Чыгым статьясы исеме	2025	2026	2027
		(мең сум)	(мең сум)	(мең сум)

	Муниципаль берәмлектә ДМПын барлык финанслау күләме, шул исәптән:	973,7	973,7	973,7
Республика дәрәжәсендәге чаралар, шул исәптән:				
1	Созвездие-Йолдызлык зона этабы	199 326,00	199 326,00	199 326,00
2	Созвездие-Йолдызлык финалы	172 078,00	172 078,00	172 078,00
3	Балалар, яшүсмерләр һәм яшьләр матбугатының «Золотое перо» - «Алтын каләм» республика фестиваленең сайлап алу этабы	39 725,00	39 725,00	39 725,00
4	Татар КВН лигасының «Әйдә ШаяРТ!» сезоны	77 050,00	77 050,00	77 050,00
	Татар КВН лигасының «Әйдә ШаяРТ!» ярымфиналы	48 725,00	48 725,00	48 725,00
5	«Галактика балалары» палаткалы лагерьларның республика фестивале	49 000,00	49 000,00	49 000,00
6	«Татарстан Республикасының иң яхшы жәмәгать тәрбиячесе» республика конкурсының зона этабы	69 270,00	69 270,00	69 270,00
Жирле әһәмияттәге чаралар, шул исәптән:				
1	Студентлар көне	15 226,00	15 226,00	15 226,00
2	Яшьләр көненә багышланган мәдәни-спорт бәйрәме	217 150,00	217 150,00	217 150,00
3	«Авыл яшьләре» аграр яшьләр берләшмәсе программасын популярлаштыру максатларында Арча районының яшь комбайнчыларын бүләкләү	12 950,00	12 950,00	12 950,00
4	Яшьләргә волонтерлык эшчәнлегенә жәлеп итү	20 000,00	20 000,00	20 000,00
5	Яшьләр үзидарәсен үстерү (яшьләр	25 000,00	25 000,00	25 000,00

	парламенты)			
6	Дәүләтнең аерым кайгыртуына мохтаж яшьләрне социализацияләү	20 000,00	20 000,00	20 000,00
7	Яшьләрне сәламәт яшәү рәвешенә һәм спорт белән шөгыльләнүгә жәлеп итү, яшьләр арасында куркынычсызлык культурасын популярлаштыру	20 000,00	20 000,00	20 000,00
8	Яшьләрдә гаилә кыйммәтләрен формалаштыру	30 000,00	30 000,00	30 000,00
9	Яшьләр сәясәте учреждениеләре эшчәнлеген тәмин итү	3213,9	3213,9	3281,8
10	Татарстан Республикасы бюджетыннан Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы бюджетына башка бюджетара трансфертлар бирү		1 899,1	